

سرشناسه : سبحانی نیا، محمد تقی، ۱۳۴۷ -

عنوان و نام پدید آور : اخلاق کبریاء در پرتو کلام امام حسن مجتبی (ع) //

تألیف محمد تقی سبحانی نیا.

مشخصات نشر : قم : موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری : ۸۰ ص.

ISBN: 978 - 964 - 493 - 683 - 8

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

موضوع : حسن بن علی (ع)، امام دوم، ۳ - ۵۰ ق -- احادیث

موضوع : احادیث اخلاقی

موضوع : احادیث شیعه -- نقد و تفسیر

موضوع : اخلاق اسلامی -- احادیث

رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ۳ الف ۲ س / ۴ / ۴۰ BP

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۵۲

شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۰۹۹۳۴

فکر

دیرینہ کلام امام حسن مجتبیٰ علیہ السلام

محمد تقی سجانی نیا

اخلاق کریمان (در پرتو کلام امام حسن مجتبی علیه السلام)

مؤلف: محمد تقی سبحانی نیا

ویراستار: مصطفی پورنجانی

نمونه خوانی متن: علینقی نگران

طراح جلد: حسن فرمانکار

حروف نگار: معصومه سعید

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: اول / ۱۳۹۲

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

مآذان پاپشر

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵، تلفن: ۳۷۷۴۰۵۲۳ - ۰۲۵ / فاکس:

۳۷۱۸۵ / ۴۴۶۸ / ص. پ ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۷۱

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) تلفن: ۳۷۷۴۰۵۴۵ - ۰۲۵ / فروشگاه شماره

«۲» (شهر ری، حرم حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام درب شرقی ۷) تلفن: ۵۵۹۵۲۸۶۲ - ۰۲۱

فروشگاه شماره «۳» (مشهد مقدس، چهار راه شهدا، ضلع شمالی باغ نادری، مجتمع فرهنگی

تجاری گنجینه کتاب، طبقه هم کف: ۳ - ۲۲۴۰۰۶۲ - ۰۵۱۱

<http://darolhadith.ir>

darolhadith.20@gmail.com ISBN: 978 - 964 - 493 - 683 - 8

* کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۹	مقدمه.....
۱۱	ذراآمد.....
۱۳	متن حدیث.....
۱۴	شرح حدیث.....
۱۴	واژه‌شناسی.....
۱۴	ترجمه و شرح.....
۱۵	ویژگی‌های برادر امام.....
۱۶	کوچکی دنیا.....
۱۶	ترجمه و شرح.....
۲۰	رهایی از اسارت شکم.....
۲۰	ترجمه و شرح.....
۲۲	رعایت الگوی مصرف.....
۲۲	ترجمه و شرح.....
۲۳	آزادگی از شهوت.....
۲۳	ترجمه و شرح.....

۲۵	عقل محوری
۲۵	ترجمه و شرح
۲۶	دانش محوری
۲۶	ترجمه و شرح
۲۷	دوراندیشی
۲۷	ترجمه و شرح
۳۰	صبوری
۳۰	ترجمه و شرح
۳۳	کم حرفی
۳۳	ترجمه و شرح
۳۵	حکمت در گفتار
۳۵	واژه‌شناسی
۳۵	ترجمه و شرح
۳۶	پرهیز از مجادله
۳۶	واژه‌شناسی
۳۷	ترجمه و شرح
۴۰	پرهیز از گفتگوی بی‌فایده
۴۰	ترجمه و شرح
۴۲	توجه به برادران ایمانی
۴۲	ترجمه و شرح
۴۴	پایبندی به اصل انصاف
۴۴	ترجمه و شرح
۴۶	زهد و پارسایی
۴۶	ترجمه و شرح
۴۹	جدیت در امور
۴۹	ترجمه و شرح

۵۱	دوری از عجله و شتاب
۵۱	ترجمه و شرح
۵۴	عامل به گفتار
۵۴	ترجمه و شرح
۵۵	سخت گیر با هوای نفس
۵۵	ترجمه و شرح
۵۷	برخوردار از حرمت نفس
۵۷	ترجمه و شرح
۵۹	پاسخ به یک سؤال
۶۳	اهل مشورت
۶۳	ترجمه و شرح
۶۶	اهل مدارا
۶۶	ترجمه و شرح
۶۸	پرهیز از انتقام جویی
۶۸	ترجمه و شرح
۷۱	هوشیار در برابر دشمن
۷۱	ترجمه و شرح
۷۲	اخلاق کریمانه
۷۲	ترجمه و شرح
۷۳	ترجمه و شرح
۷۷	تحلیل پایانی
۷۸	شاخصه های برادری با امام حسن مجتبی علیه السلام
۷۹	کتابنامه

هوالحی

ترویج معارف ناب اسلامی و آشنا ساختن عموم جامعه اسلامی با این معارف، یکی از اهداف مؤسسه علمی - فرهنگی دار الحدیث است که در کنار دو فعالیت اساسی دیگر یعنی تربیت متخصص در دانشگاه قرآن و حدیث، و تولید آثار علمی و تخصصی در پژوهشگاه قرآن و حدیث پی می گیرد. در بخش فعالیت های ترویجی که معاونت فرهنگی و ارتباطات این مؤسسه بدان مأمور است، تلاش می شود با استفاده از قالب های متنوع و روزآمد، در آشناتر کردن جامعه با معارف ناب اسلامی و نیز سرچشمه های آن معارف یعنی قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام گام برداشته شود. در این میان، تدوین آثاری کم حجم اما پرمحتوا در برآینه معاونت فرهنگی و ارتباطات قرار گرفته است. ویژگی این آثار آن است که برای مخاطبان امروز که از وقت و حوصله کمتری در مقایسه با مخاطبان چند دهه قبل برخوردارند سودمندتر است.

کتاب حاضر، یکی از آن آثار ترویجی و کم حجم است که از دو مزیت کلی برخوردار است: نخست آنکه جایی شرح روان یکی از احادیث پرمحتوای امام حسن مجتبی علیه السلام است. این حدیث به نکات بسیار مهم و اساسی که در زندگی انسان کاربرد دارد اشاره کرده است. امید است خواننده محترم، از این حدیث گران سنگ توشه گران بهایی بردارد و از صدف کتاب، مرواریدهای درخشانی از کلام آن امام همام علیه السلام صید کند. اما مزیت دوم آن، آشنایی بیشتر خوانندگان گرامی با حضرت امام حسن مجتبی علیه السلام از طریق مطالعه احادیث به یادگار مانده از ایشان است؛ زیرا به جرئت می توان گفت که در میان پنج تن آل عبا، امام مجتبی علیه السلام کمتر در کانون توجه شیعیان و محبان اهل بیت علیهم السلام بوده است.

معاونت فرهنگی، ارتباطات و امور بین الملل

مقدمه

حدیث، در رتبه دومین منبع، و از نظر گستره و تبیین کنندگی احکام و معارف دین، نخستین منبع برای دستیابی به معارف دینی به شمار می‌رود. بی‌گمان، در کنار آن، که نخستین و معتبرترین منبع برای دستیابی به معارف دینی است، سنی پیشوایان دینی، گنجینه پایان‌ناپذیر برای هر تشنه معارفی است. هر علاقه‌مندی، با دستیابی به معارف ناب دینی، باید از سرچشمه گوارای حدیث بنوشد و از آب حرمست شود؛ چنان‌که به فرموده پیشوای هشتمین علیه السلام اگر مردمان به درستی سخنان ما آگاه شوند، از ما پیروی خواهند کرد. این سخن گران‌سنگ، از گران‌بهای و شفابخشی سخن معصومان علیهم السلام پرده برمی‌دارد و انگیزه تشنگان معارف ناب را به فراگیری و بهره‌مندی از سخنان آنان دوچندان می‌سازد. در این میان، گاه برخی متون ناب از سخنان به‌یادگارمانده از پیشوایان معصوم علیهم السلام در روشنگری و هدایت به سوی نورانیت مطلق، نقش چشمگیری دارد و در میان سخنان آنان، نظرها را بیشتر جلب می‌کند و دیدگان هر بیننده‌ای را

خیره‌تر می‌سازد.

این نوشتار تلاشی صادقانه، اما ناچیز، در جهت معرفی یکی از آن بیانات شاخص و شرح یکی از تأثیرگذارترین سخنان سبط اکبر پیامبر خدا ﷺ و دومین امام شیعیان، امام حسن مجتبیٰ علیهما السلام است. این سخن دل‌نشین در توصیف ویژگی‌های انسان وارسته و پارسا و الهی است و کلیدهایی به جویندگان هدایت، برای زندگی انسانی و الهی به دست می‌دهد. آن‌گاه به دلیل برادر دانستن این چنین شخصی از سوی آن امام بزرگوار که سمبل حلم و رأفت و کرم و بخشش بود، در مطلع سخن؛ و کریمه توصیف کردن سجایای اخلاقی او، در پایان سخن، / اخلاق کریمانه، در پرتو کلام امام حسن مجتبیٰ علیهما السلام نامیده شد. باشد که از این سخن نورانی، نورانیت بر خیر و با عمل به بندبند آن به مقام برادری با آن امام همام دست یابیم و روش و سبب زندگی خود را بر مبنای الگویی که در این حدیث گران‌سنگ و دیگر احادیث نورانی پیشوایان دینی تبیین شده قرار دهیم. هدف دیگر نگارنده این اثر کوچک، آشنایی بیشتر شیفتگان اهل بیت علیهم‌السلام با امام حسن مجتبیٰ علیهما السلام بوده است که به حق می‌توان ادعا کرد که حضرتش در بین پنج تن آل عبا علیهم‌السلام غریب‌ترین است.

محمدتقی سبحانی نیا

۱۳ ذی‌الحجه ۱۴۳۳

آبان ۱۳۹۱

مصادف با عید سعید غدیر